

Olimpiada de Istorie
Faza națională (Oradea): Aprilie 2015
Clasa a XII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Subiectul I

40 puncte

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Adunările de stări au reprezentat o instituție semnalată încă din secolul al XV-lea, purtând și numele de marea adunare a țării în Țara Românească și Moldova. (...)

Adunarea țării s-a compus din marii boieri, din clerul înalt (mitropolitul, episcopii și egumenii principalelor mănăstiri), din boierimea mijlocie și mică, precum și din curtenii sau o parte a acestora. Întrunită numai când a convocat-o domnul, marea adunare a țării nu a devenit o instituție permanentă în Moldova și Țara Românească, ci numai una sporadică și episodică, însă din ce în ce mai frecventă în veacul al XVI-lea, când a fost vorba de alegerea domnului sau de alte probleme ca: abdicarea domnilor, declarații de război împotriva turcilor, încheierea păcii, solii mai importante, hotărâri cu privire la biserică.”

(Academia Română, Istoria românilor)

B. „În contrast cu voievodul Moldovei, care a menționat în mod expres asentimentul boierilor săi <<mari și mici>>, Mircea cel Bătrân a încheiat la 1389 și 1390 tratatele sale cu regele Poloniei prin trimișii săi, prin autoritatea sa și în numele său. Titlul însuși, foarte lung și falnic, pe care și l-a însușit acest domnitor, de inspirație bizantină și sud-slavă, (...) nu a exclus sfatul boierilor, nici rosturile lor în judecăți și în interpretarea obiceiului ce a ținut loc de lege, după cum nu a însemnat înlăturarea principiului alegerii, la înscăunarea unui nou voievod, din neamul domnesc; dar nu s-a putut contesta o afirmație mai hotărâtă a puterii Domnului (...).”

(Gheorghe I. Brătianu, Sfatul domnesc și adunarea stărilor în Principatele Române)

C. „Alianța cu Ardealul a (Țării Românești) a fost o necesitate politică de neînlăturat: ea a trebuit concretizată într-un tratat formal și a urmat să capete aspectul unei subordonări a celor două principate românești față de principele ardelean, care a dispus de o necontestată superioritate în bani, în oameni și în legături diplomatice. În acest scop a plecat la Alba Iulia o solie munteană în frunte cu mitropolitul Eftimie și principalii boieri, Teodosie Rudeanu și Radu Buzescu. (...) <<Niciodată, scrie P. P. Ponițescu, turcii nu au pus asemenea condiții și nici chiar în cele mai negre zile de decădere politică din veacul al XVIII-lea țara noastră n-a primit condițiile ce au fost iscălite de boierii lui Mihai Viteazul. În schimb, ei au obținut cele mai mari avantaje (...)>>. Aceasta a fost de altfel și impresia contemporanilor. Mihai Vodă însuși s-a plâns solului polon Lubieniecki că boierii trimiși în Ardeal <<n-au făcut ce au avut în instrucțiunile lor, ci ceea ce a fost spre folosul lor, obținând privilegiile pentru dânsii (...) Nu au tratat cu principele Ardealului, așa cum i-am însărcinat eu>>. (...)

Dar, privit în totalitatea dispozițiilor sale, tratatul (de la 20 mai 1595) a urmărit un scop bine definit și a avut linia lui logică: a fost temeiul tipic al unui regim de Stări, reprezentat de cele două ordine ale clerului și ale nobilimii. Totul a corespuns acestei directive fundamentale: îngrădirea puterii domnești, mergând până la anihilarea ei în folosul unui suveran străin, care însă a respectat autonomia și privilegiile locale; asigurarea acestor privilegii, sub cele mai severe sancțiuni, și

excluderea străinilor de la orice concurență la slujbe; reprezentarea în dietă, cu dreptul de vot și facultatea de a hotărî în privința dărilor. Sfatul de doisprezece nu a fost nici el neobișnuit: destule adunări de Stări au recurs la o delegație restrânsă, cu caracter permanent, pentru a îndeplini cerințele lor.”

(Gheorghe I. Brătianu, *Sfatul domnesc și adunarea stărilor în Principatele Române*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza sursei B conducătorul și secolul la care se referă. 4 puncte
2. Formulați, pe baza sursei A, o opinie referitoare la atribuțiile Adunării, susținând-o cu două informații selectate din sursa dată. 7 puncte
3. Menționați, din sursa A, o informație referitoare la componența instituției la care aceasta se referă. 3 puncte
4. Menționați, din sursa C, o asemănare între punctele de vedere exprimate în sursă referitoare la „*alianța cu Ardealul*”, susținând-o cu o informație din sursa dată. 8 puncte
5. Formulați, pe baza sursei B, o opinie referitoare la relațiile dintre instituțiile centrale din spațiul românesc, susținând-o cu două informații selectate din sursa dată. 7 puncte
6. Menționați, din sursa C, o informație referitoare la cauza încheierii tratatului de la 20 mai 1595. 3 puncte
7. Formulați un punct de vedere prin care să susțineți sau să combateți afirmațiile din sursele B și C, referitoare la exercitarea atribuțiilor diplomatice ale domnitorului în Evul Mediu, folosind ca argumente alte două fapte istorice decât cele la care se referă sursele A, B și C. (Se punctează relevanța argumentării elaborate prin prezentarea faptelor istorice relevante, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 8 puncte

Subiectul al II-lea

50 puncte

Elaborați, în aproximativ patru-cinci pagini, o sinteză despre **România în secolele XIX-XX**, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice referitoare la implicarea României în „*criza orientală*” și precizarea două consecințe în plan intern ale acestei implicări;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la România și la o mare alianță la sfârșitul secolului al XIX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în plan intern în primele decenii ale secolului al XX-lea și care a impus modificarea Constituției de la 1866;
- prezentarea unei constituții a României din a doua jumătate a secolului al XX-lea și menționarea a două asemănări cu o altă lege fundamentală adoptată în România Mare;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea României alături de o mare alianță în deceniul cinci al secolului al XX-lea și susținerea-l cu două fapte istorice.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea argumentării (prezentarea faptelor istorice și a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** în limita de spațiu precizată.